

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

1/2004

Ještě trochu vánočního rozjímání

Tak, jako každé Vánoce, tak i letos jsem se nořil do vzpomínek. Sice letošní vzpomínky byly narušeny vážnou operací manželky, ale stejně jsem se vrátil do té naší „chátě“ v Kupičově. Bohužel, ta je již skutečně jen ve vzpomínkách, protože shořela jako obrovská pochodň při bombardování.

Když jsem to tak vše probíral a vzpomínal na léta nedávno minulá, dospěl jsem k tomu, že Vám, krajané, kteří jste stáli u znovuzrození organizace nás, Čechů z Volyně, patří velký dík. Výdyt' díky Vám jsme se znovu našli a navázali spolupráci a to nejen v Čechách, ale i v zahraničí. Díky cestovní kanceláři Pancest paní Marušky Pánkové jsme obnovili styky s bývalými spolužáky, což nás předtím nenapadlo ani ve snu. Důkazem toho je, že jsem obdržel jako vánoční dárek knížku: „Kupyčiv, minule i současne“. Autor, místní nadšenec Michajlo Kupčinskij, díky naší pomoci mohl toto dílo nejen napsat, ale i doplnit mnoha snímky, které připomínají Čechy v Kupičově. Jak on to oceňuje, svědčí jeho následující slova: „Mnoho let jsem sháněl snímek naší Preobraženské cerkve, ale marně. Když jsem byl již v největší beznaději, obdržel jsem od bývalých Kupičováků dílo ing. Jiřího Hofmana „Čechy na Volyni“. Tam jsem ten snímek objevil!

Díky našim volyňsko-kupičovským aktivitám se nám podařilo, díky našemu příteli Feliksi Budziszowi z Gdańska, dát dohromady kamarádky, které o sobě nevěděly více než šedesát roků. Dcera bývalého „kierownika“ školy v Kupičově paní Irenka doslova píše: „Kochany Wacku, jak si nás mohl dát dohromady. Vždyt' spíše bych čekala „wybuch“ III. světové války, než toto.“ Jak by se neměla divit. Kupičovská děvčata si dokonce pamatují, že doma byla více nazývána Lalou. Ona zase vzpomíná na vůni buchet paní Čurdové, maminky její nej-milejší kamarádky. Prý nezapomenutelné pro ni je chytání koláčků, které rozhazovali jedoucí svatebčané. Vrcholem blaženosti pro ni prý bylo - po velkém lijáku - čvachtat se v kupičovském blátě.

Největším překvapením pro paní Irenku jsou vzpomínky děvčat z Mirohoště, paní Milušky Dědkové-Průšové a paní Zdeny Formanové-Průšové. Rodina pana „kierownika“ Kunysze, měla dobré styky s rodinou Průšových (rodiče M. Dědkové). Když Sověti 17. září začali „osvobozovat“ Západní Ukrajinu, rodina Kunyszových si schovala skříň se šatstvem. V doměni, že se brzy vrátí, klíček si vzali s sebou. Skříň vydržela až do příchodu fronty v roce 1944. V té době si Rudoarmejci zřídili u Průšů lazaret a když odešli, ve skříni zbyly jen „pantofelky“ paní Kunyszové č. 36.

Paní Zdena Furmanová zase vzpomíná na dětské hry s Irenkou. Irence se zase objevují krásné vzpomínky na pasení krav s mirohošťskými dětmi a nezapomenutelnou chuť brambor, pečených v ohni. O rozkoši lovit s košíkem

v říčce Ikvě „to nie już co do gadania“.

Krásným vzorem této spolupráce je, že dvě dobré známé, které bydlí ve Wroclavi, se setkaly po 60 letech, a se nemohou vypovídat z té radosti.

Touto cestou bych chtěl poděkovat také zasloužilému krajanovi panu Jaroslavu Chudobovi. Díky jemu jsme pomohli známému historikovi panu Dr. Viktorovi Poliščukovi.

Je to velký znalec polsko - ukrajinských vztahů a hrdlořezných událostí na Volyni. Při svém bádání narazil na zmínku, že manželka jednoho z atamanů UPA Tarase Bulby-Borovce byla Češka, a že byla bestiálně zavražděna, když neprozradila místo pobytu svého manžela. On byl protivníkem směru „Bandra“. Právě pan J. Chudoba vše velmi rychle vysvětlil. Dr. V. Poliščuk doslovně na to odpověděl: „Když to říkáte vy, Češi, tak je to jistě pravda. Ty dva zneprátené národy mají tendenci vše zveličovat a spíše píšou o sobě a ne tak jako Vy o jiných“.

Samozřejmě, že také velký dík patří Vám, naše redaktorky, a to jak Vám, paní Věro Latzelová, tak i Tobě, Slávinko Žáková.

Dalo by se ještě daleko více napsat, třeba o přátelích v Izraeli a o dalším dobrém, co se nám podařilo. Myslím si, že ale i tato malá hrstička drobných radostí, kterými jsme obdarovali jiné, je hezkým dárkem pod stromeček.

S přáním všeho nejlepšího v novém roce 2004

Václav Kytl

Vzpomínka na Vánoce 1926 na Volyni...

Moji rodiče, když se vzali, měli jen menší dům a 1 ha zahrady. Náš domek byl postaven ze dřeva a pokrytý taškami.

Měli jsme velkou „seknici“ do čela, a pak menší kuchyň a komoru, kde byla pec a schody na půdu. Ze dvora jsme měli v kuchyni okno, a do zahrádky ze dvora jsme měli verandu - dost velkou. Nás bylo pět sourozenců. Nejstarší byl bratr Josef, pak Anna, 12 let, Marie, 16 roků, mě bylo 18 a bratru Toníkovi 21 roků. Tatínek byl hasič - nejprve byl praporečnickem, a pak hodně roků byl starostou hasičů. Vedl také divadelní kroužek. Vzpomínám si, jak na Štědrý večer přišli členové divadla pod okno, které vedlo do zahrady, zpívali koledy a přitom svítili prskavkami, bylo to moc hezké.

Na Štěpána se zpívaly koledy, z nichž jednu jsem si zapamatoval:

*Poslala mě moje žena pro kvasnice do Zelova,
pro rozinky do Prahy, byly tam tuze drahý,
tak jsem chodil celý týden - přišel domů na
Štědrý den.*

*Žena zlostí skákala, lopatou mě flákala
pak popadla vidlice, št' to chala mě velice,
počkej, co tě udělám, celý svátky jíst nedam ...
Tak jsem neměl jinou radu, musel jsem jít na
koledu.*

*Tak se nade mnou smilujte a mi taky něco dejte,
třeba buchtu s tvarohem a já půjdu s Pánem
Bohem...*

Také si vzpomínám, že naše rodina ráda zpívala. Tatínek i maminka byli dobří zpěváci. Když jsme vpoledne zapálili lampu, ve dvířkách kamen byly otvory, jimiž bylo vidět ohněvé jiskřičky a my jsme přítom zpívali a bylo to moc hezké.

Tatínek také dělal družbu na svatbách, zvali ho, když byla nějaká větší veselka. Družba celou svatbu vedl a měl takové průvodní říkání. To začalo hned když předvedl nevěstu a ženicha před rodiče, kde proběhlo požehnání a pak se jelo do církve.

Pak u společného stolu u oběda donesl na pakáči husu nebo kachnu, opět to doprovázel nějakou průpovídkou. I kuplety všelijaké zazpíval a bavil hosty po celou svatbu. A když provolal „hořka, hořka“, bylo to znamení, že ženich musel políbit nevěstu a totéž platilo pro mládence a družičky.

Pro naši rodinu nastaly smutné časy, když sestra Anna v roce 1936 zemřela. Pak přišlo válečné období a bratr Toniček, který vstoupil do Svobodovy armády, padl hned třetí den u Nadole pod polskou Duklou. Bratr Josef byl výkonný rotmistr u houfnic a padl pod Mikulášem. Tak jsme zůstali se sestrou Mařenkou sami.

Rád bych ještě dodal, že přesto se naše rodina v budoucích letech rozrostla tak, že málokdo „dodal“ do Sdružení volyňských Čechů a jejich přátel slušnou řádku členů než my:

Vladimír Tengler s manželkou Emilií, dcera Emilie Procházková, jejíž manžel Ruda zemřel. Dcera Tonička Derychová, vnučka Miluška Procházková. Vnuč Ríša Wagner a vnučka Lenička Wagnerová. Bratr manželky Václav Borys, její sestra Marie Nováková a syn Václav Novák s manželkou Marií. Moje sestra Marie Knobová a její dcera Vlasta Kopecká. Bratranec Antonín Haltuch, jeho žena Marie Haltuchová, sestřenice manželky Marie Ulmová. A když tu byl na návštěvě náš strýc z Kanady, dal jsem mu přihlášku a on se stal též členem našeho Sdružení. Rád bych věděl, má-li někdo ve Sdružení více členů?
Vladimír Tengler

DŮLEŽITÉ SDĚLENÍ

V poslední době mladší volyňská generace a také krajané ze zahraničí shánějí knihu **Historická mapa českého osídlení na Volyni**.

Doporučuji vedoucím regionů, aby si převzali do komise určité množství na adrese Ing. Jiří Hofman, ul. Lounských 8, 140 00 Praha 4, tel.: 241 407 427 (večer). Prodejní cena je 70 Kč a při odběru více než 10 ks se uděluje distributorský rabat. Pro zájemce je mnohem výhodnější kupovat knihy „z ruky do ruky“, než platit vysoké poštovné.
J. Hofman

Moskovština - zima 1943

Když Němci uzavřeli na okupovaném území všechny střední školy, strávil jsem v zimě roku 1943 „nucené prázdniny“ v obci Moskovština v rodině p. Václava Linhy. Jeho syn byl mým spolužákem.

V zimě je na venkově méně práce než v ostatních ročních obdobích, ale přesto jsem pomáhal při vyvážení hnoje, krmení dobytka, úklidových pracích a zejména při vaření „samohonky“. Bylo nutné udržovat stálou teplotu pod kotlem, kde se alkohol odpařoval vařením řepy nebo brambor. Pro kluka z města to byly činnosti velmi zajímavé. Další velkou zkušeností bylo seznámení se s obranným systémem na vesnicích proti případným přepadům německých jednotek, Banderovců, Melnikovců a jiných band, které v té době řádily na Volyni. Snad každá vesnice měla na nejvyšších místech umístěny své „pozorovatelní“. Byly to půdy stavení, prostor pod střechou stodol apod. Když se k vesnici blížila nějaká jednotka, hlídky hned upozorňovaly obyvatele, aby byli připraveni schovat se v úkrytech, pro ten účel připravených. Dnes se pamatují na úkryt, který si zřídila rodina Maršíkova, sousedící s usedlostí p. Linhy.

V hlubokém sklepě na brambory byl odklopen jeden větší betonový kvádr a za ním - mimo sklep - byl vyhlouben prostor pro 4-5 lidí. Větrání bylo vyvedeno do hromady pařezů, porostlých kopřivami. Každá rodina měla v připadě nutnosti připraveny nejnnutnější potraviny a nádoby s vodou.

K jakým událostem došlo během jednoho dne v Moskovštině, se budu snažit popsat v následujících řádkách. Bylo to natolik dramatické, že si pamatuji veškeré podrobnosti.

Jednoho mrazivého rána na dvůr pana Linhy, který byl starostou Moskovštiny, přijeli na saních, tažených jedním koněm, tři muži. Byli oblečeni do krátkých kožichů s puškami přes rameno. Šlo o Banderovce. Předložili panu Linhovi seznam věcí a potravin, které si prý druhý den vyzvednou. Na seznamu bylo uvedeno: 5 kožichů, 5 párů teplých rukavic, 5 párů vysokých teplých bot, 10 bochníků chleba a 5 kg slaniny. Seznam byl opatřen razítkem UPA (Ukrajinská povstalecká armáda). Velitel prohlásil, že po válce, až bude ustanovena samostatná Ukrajina, budou tyto věci proplaceny. P. Linha ihned svolal vesnickou radu a podle rozdělovníku rada rozhodla, kdo se bude v tomto případě podílet na „dobrovolné“ akci pro Banderovce. Spolu se synem Vašíkem jsme se rozeběhli po vesnici s tím, aby lidé stanovené věci donesli do stavení p. Linhy ještě též den. Celé dopoledne přinášeli sedláci předeepsané dávky, které se ukládaly do komory vedle kuchyně.

Asi ve 13 hodin hlídka hlásila, že se k vesnici blíží nějaká jednotka. Byli to maďarští vojáci. Zdrželi se velmi krátkou dobu. Nakrmili a napojili koně, a jak bylo skoro vždycky zvykem, vyměnili několik pistolí a náboje za vejčka.

Než se setmělo, hlídka znovu hlásila. Že se z druhé strany obce blíží početnější jednotka. Tentokrát to byli regulérní sovětské partyzáni o síle asi dvou tisíc mužů, jimž velel generál. Jejich palebná síla byla značná - větší počet těžkých kulometů, stejně tak lehčích děl a minometů. Generál spolu se svým zástupcem plukovníkem a pobočníkem poručíkem se ubytovali v domě starosty. Další důstojníci a mužstvo se rozmístilo ve chlěvech a stodolách.

Generál byl bodrý šedesátník, který si s námi večer zahrál karty „duraka“. Všichni jsme se báli, aby někoho z nich nenapadlo podívat se do komory (!). Ale musím přiznat, že se chovali velmi slušně, nepožadovali ani jídlo - byli zásobeni vlastní kuchyní. Ještě před svítáním se rozloučili a celá jednotka opustila Moskovštinu. Z okolních lesů určitě vše pozorovali

Banderovci a ještě před polednem si odvezli potraviny a věci, které byly umístěny v komoře.

I toto byla jedna ze stránek života volynských Čechů na Volyni *Ing. Zdeněk Damašek*

Vyprávění podle vzpomínek Jaroslava Kuczery

Jaroslav Kuczera narukoval společně s Josefem Kytlem a ostatními chlápci z Kupičova ještě jako Kučera. Všichni se sešli v Turijsku, tam provedli jejich prezentaci, ostříhali je a převlékli do stejnojmenných Rudé armády. Druhý den je naložili do dobytčích vagonů a odvezli je do hloubi Sovětského svazu. Jejich trasa nejprve vedla přes Kovel a Kivercy do Kijeva. Cestou byly jen krátké zastávky. Hlavní zastávkou byl až Kijev.

V Kijevě dostali nejprve teplou stravu, byla to rybí polévka „ucha“. Potom je seřadili do útvaru a vedli přes celé město do „bánu“, aby se umyli a dostali čisté prádlo, a pak je vrátili zpět na nádraží.

Kijevské nádraží bylo nechutně zaneřáděno lidskými výkaly. Kromě civilních a vojenských vlaků tudy totiž projíždělo velké množství „ese-lonů“ s vyhnanci. Ti směli dělat svou potřebu jen za dozoru a co nejbližší vlaku.

Naše brance znovu naložili do „dobyččáků“ a vezli je do Sumské oblasti, do města Achtyrky. Přijeli tam v sobotu 10. května a byli přiděleni k těžkému dělostřelectvu. V blízkém lese byl velký vojenský výcvikový tábor. Byl to krásný borovicový les se svěžími zelenými trávníky. Ubytovali se ve stanech a zdrželi se tam asi měsíc. Při procházkách ve volném čase se tam setkali s dalšími českými hochy z Volyně.

Když vypukla válka, dostali pušky a jeli na frontu, přestože ještě neměli za sebou ani základní výcvik. Odvezli je zpět ke Kijevu. Hlavní most přes Dněpr byl zničen, a tak se na druhou stranu přepravovali postranními mosty. Neustále je pronásledovalo německé letectvo. Snažili se skrývat v lese, ale nebylo to nic platné, hodně jich tehdy padlo. Pak se vydali znovu na východ. Byl červenec a trápilo je úmorné vedro. K jídlu dostávali jen suchary z černého chleba. Trpěli velkou žízní, a tak když cestou narazili na rybníček „dešťák“, pili s velkou chutí a vůbec jim nevadilo, že voda je teplá a špinavá. Dokonce jim nevadilo ani to, že v rybníčku plavou krvinečky.

Během tohoto putování přišel rozkaz odzbrojit jako nespolehlivé všechny, kteří byli ze západní Ukrajiny nebo Běloruska. Rozkaz byl ihned vykonán. Na nejbližší železniční stanici naše krajané opět naložili do „dobyččáků“ a zase je vezli na východ. Dostali se až do města Orenburg-Čkalov. Tam byli jako nespolehliví přiděleni ke „strojodělu“. Pracovali na různých stavbách. Většinou míchali ručně beton a po lešení ho dopravovali kolečky až do čtvrtého patra. Strava byla mizerná, dnes a denně měli jáhly. Mnoho chlapců onemocnělo úplavicí. Také Jarða Kučera onemocněl a byl dopraven do nemocnice.

V nemocnici byl déle než týden. Sešel se tam s vojákem, kterého znal z prvních dnů na frontě. Ten mu vyprávěl, že zbytek jejich oddílu pozabíjel své důstojníky a přešel na stranu Němců. Nemocní trpěli hladem. K jídlu dostávali jen tmavé suchary a „kijjatok“ (horká voda). Kučera to nemohl vydržet a tak šel za doktorkou s tím, že se již cítí zdravý. Doktorka mu řekla, že mu věří, ale že musí vidět jeho stolici. To byl ovšem problém. „Ze mne to teklo jako z kránu“ (vodovodního kohoutku), vypráví. S těžkou myslí se odebral do oné místnosti. Cestou ho však potkalo štěstí. Náhodou uviděl jednoho Žida, který byl již z nemocnice propuštěn. Řekl mu, o co jde, a poprosil ho,

zda by nešel vykonat potřebu místo něho. Žid ochotně souhlasil a Jarða s velkou radostí běžel pro doktorku. Ta jen kroutila hlavou. Neudivilo ji ani tak to, že lejno je tuhé, ale nemohla pochopit kde se ho při té mizerné stravě tolik vzalo. Nicméně Jarða propustila a ten šel s veselou ke svým kamarádům. Vzpomíná, jak mu po té nemocniční stravě chutnaly jáhly. Po čase se na něho zase usmálo štěstí. V kaši našel mouchu. Opatrně ji vyndal, odložil a kaši snědl. Mouchu šel pak ukázat kuchaři. Dostal novou porci kaše, jen aby mlčel.

Za nějaký čas naše vojáky opět transportovali asi 150 km dále na východ. Budovalo se tam letiště, a tak byli přiděleni na stavbu nějaké obrovské budovy. Josef Kytel, vyučený kolář, se hlásil k tesařům a kamarád Kučera se přihlásil také, ačkoli byl krejčí. Vzpomíná si, jak bednili střechu. Mysleli přitom na domov a snili o tom, jak se odtud dostat se zdravou kůží.

Přišel listopad a s ním krutá zima. Mrazy dosahovaly až -30 stupňů Celsia. Oblečení i obutí bylo chabé. I když měli „fuřajky“ (prošívané vatové kabáty), stejně mrzli. Zima jim dělala velké starosti. Jiskérka nadžej jim svítila až když začaly jezdit transporty Poláků, kteří byli vyvezeni na Sibiř, a polských válečných zajatců. Po podpisu smlouvy Sikorského se Stalinem byli tito lidé propuštěni z lágrů a odváženi na jih do Uzbekistánu, kde se měla organizovat polská armáda pod velením generála Wladyslawa Anderse. Naši hoši to věděli pouze z vyprávění, rozhlas ani noviny neměli. Štěstí se na ně však opět usmálo. Jednou tedy projížděl takový „ese-lon“ (transportní vlak) a zastavil ve stanici. Z vlaku vystoupili nějakí lidé a naši hoši se s nimi dali do řeči. Ukázalo se, že jeden z těch Poláků je z vesnice Vorona, která nebyla příliš vzdálená od Kupičova. Na dotaz, zda by le vzal do vagonu, odpověděl kladně, pokud jim ovšem nebude vadit, že budou stát. Vagón byl tak přeplněný, že se hoši do něj sotva dostali. Byli čtyři: Josef Kytel, Jaroslav Kučera, Kazimierz Tas a Dubiński. Zbylo na ně kousek místa jen u něčeho, co vypadalo, a občas i fungovalo, jako kamna.

(Pokračování příště)
Václav Kytel

Kůň, přítel člověka

Život na Volyni byl nemyslitelný bez koně, zvláště v zemědělství a dopravě. Traktorů bylo v té době málo a jen zámožní občané je používali v práci na polích a chmelnicích. Pro zdrcující většinu volynských Čechů byly traktory nedostupné. Nahrazovali je koně. Koně byli používáni při zemědělských pracích na poli, na chmelnicích a zahradách. Koně byli používáni v dopravě, a to jak při svažení obilí, tak i k jízdám do města, k převážení obilí do mlýnů a při jiných příležitostech. Také při svatbách, poutích a jiných slavnostních příležitostech.

Volynští Češi většinou používali velké a silné koně, kteří se odlišovali od malých, ale odolných koní místních občanů ukrajinské národnosti.

Kůň byl skutečným přítelem člověka a sdílel s ním všechna hezká období na Volyni, ale i tragické údobí druhé světové války. Je to inteligentní zvíře, oddané svému pánu, pokud s ním jedná s citem a dobru o něj pečuje.

I moje vzpomínky na Volyni jsou neoddělitelně spojené s těmito inteligentními zvířaty. U nás jsme chovali vždy jeden pár koní, většinou střední velikosti. Byli to vždy platní pomocníci v práci, ale i při zábavě. Jako mladí chlápci jsme tyto koně využívali i v jezdeckví.

A zde jsou nesmazatelné vzpomínky na jednoho z nich, jménem Lysák. Byl to kůň světle červené barvy s velkou bílou lysinou na hlavě a bílými punčoškami nad kopyty.

Byl to vysloužilý kůň polského jezdeckta a podle toho se také choval. Nás kluky miloval a my jeho. Na něm jsme se učili jezdeckému umění. S ním jsme také závodili s místními ukrajinskými chlápky a také vždy zvítězili.

Na hudbu a na vojáky nikdy nezapomněl. Byl to vysloužilý a jakmile viděl pochodující vojenské jednotky, měnil se před očima. Pokud přitom hrála hudba, Lysák se vypnul, zvedl hlavu a přední nohy zvedal jako baletka. V tomto stavu vydržel do doby, než hudba a vojáci minuli. Potom znovu poklesl a stal se z něj normální, i když jankovitý tahoun.

Jankovitý skutečně byl, nesnášel velkou zátěž, zvláště v dopravě. S tímto koněm jsme prožili i nejednu těžkou chvíli, zvláště při přepravě palivového dříví z pily, která byla od nás vzdálená více než 30 km. Větší část cesty, zvláště v lese, byla rozbahněná s velkými kalužemi. V těchto místech byla zátěž zvláště velká. A to Lysák nesnášel. Uprostřed těchto rozsáhlých kaluží najednou zastavil a odmítl dále pokračovat. V této situaci často pomohl druhý kůň v páru, který byl skutečný dřič a nakonec táhl jak náklad, tak i Lysáka. Bič zde nebyl nic platný, spíše dobré slovo. Jinak se zvedl a předníma nohama zlomil voj a to byla pro nás potom složitá situace. Přesto jsme Lysáka milovali a on nám to svou láskou splácel. Dokonce nás při jízdách chránil před psy. Lysák se za nimi často pustil a byl připraven rozdrtit je svými kopyty. Tento kůň dožil u nás svůj vysloužilý jezdecký život.

Takové štěstí však neměli další koně, krásná šedivá kobyłka a tmavě hnědý její společník v páru.

Přišly těžké doby i na Volyn. Polsko-německá válka a potom sovětsko-německá válka. Probihajícím boji trpěli nejen lidé, ale také zvířata.

Jednoho dne v údobí bojů u města Luck přišel sovětský voják do stáje a hnědáka zabavil. Protože to byl starý kůň, nehodil se pro jezdeckví a tak netrvalo dlouho a zahynul.

Ještě složitější osud měla kobyłka. Při převážení raněných se nad koňmi prolomil led a v marmém zápasu o jejich vysvobození jeden utonul a druhého museli zastřelit projíždějící sovětské vojáky.

Vzpomínky na Volyn jsou užce spatry s těmito věrnými pomocníky, kteří s námi prožívali údobí klidu i údobí válečných událostí.

Miroslav Novák

Dopis čtenáře

Vážená paní Latzelová, moje maminka už dlouho odeberá Váš časopis a též si předplácí i knihy. Pocházíme z poměrně velké rodiny, která se vrátila z Volyně. Náš děda napsal takové malé paměti pro rodinu, které si čtením Vašeho časopisu rozšiřují a musím říci, že léty mě toto téma zajímá čím dál víc. Sám jsem napsal a vydal deset knih a poslední dobou například námět k seriálu „Dějiny českého samizdatu“.

Rád bych Vás poprosil, zda byste mi mohla poradit archiv, kde je nejvíce ručně psaných vzpomínek na Volyn, obecních kronik a novin či časopisů. Rád bych si to trochu prošel a možná v budoucnu našel nit, jak spojit ten neuvěřitelný příběh vystěhovalců a pozdějších navrátilců do jedné roviny.

Druhá prosba je tak trochu soukromá.

Už dlouho si pečou domácí chleba, ale ten žitný, o kterém se píše skoro v každé knize o Volyni, mi stále nejde. Maminka si recept už, bohužel, nepamatuje, a babička, která se ho něco napekla, už nežije. Nevěděla byste Vy či některá Vaše čtenářka „jak na to“ a pomohla mi s receptem?

V úctě Jan Pelc, Vrchlického 41, 150 00 Praha 5

Poznámka redakce:

V čísle 6/2003 byl uveřejněn článek „Archiválé z Volyně a ze Svazu Čechů z Volyně“ Zájemci o studium těchto materiálů nechtě se obrátí na Státní ústřední archiv, telefonní ústředna 974 847 111 nebo na Dr. Machotkovou, která má fond SČV na starosti, tel. 974847425

V čísle 8/2003 Zpravodaje byl uveřejněn článek pana Jaroslava Moravce ze Státního okresního archivu v Litoměřicích. Zdá se, že i tam byste našel značný počet materiálů o životě volyňských Čechů.

Další dotaz ponecháváme k zodpovězení našim členářkám-kuchařkám, případně iniciátorkám Volyňské kuchařky pí Jaroslavě Rejchrtové, Veslářská 3275, Mělník 276 01, nebo pi M. Rejchrtové, Nejedlého 7, Brno, 638 00 (Zpravodaj 9/2003)

Zprávy z regionů

Region Praha

Region Praha pořádá dne 20. února t. r. od 14.00 hod. společenské masopustní posezení ve vojenském hotelu Juliska, Praha 6, Pod Juliskou 7. Sejdeme se, abychom si přátelsky pohovořili, posílili se tradičním pohoštěním při hudbě a sklence vína. Pro zpestření uspořádáme tombolu, která byla u nás vždy bohatě zásobena dary našich členů. Srdečně zveme naše přátele, rádi se s nimi opět setkáme. Pro přespání máme možnost zajistit ubytování za přijatelnou cenu. Zájemci se mohou přihlásit a zároveň zaslat částku 150,- Kč nejpozději do 14. února t. r., ubytování do 10. února t. r. na adresu:

Irena Malinská, Vraňanská 4, 181 00 Praha 8.
Telefonické dotazy na tel.: 233 552 994 - ve večerních hodinách..

Vedoucí regionu Praha

Irena Malinská

Upozornění pro členy regionu Praha: Měsíční schůzky našeho regionu pro příště budou od 13.00 hodin a dále jako vždy každou poslední středu měsíce na Julisce. I. M.

Moravskoslezský region

Krajanům našeho regionu SČVP, důvěrníkům regionu a všem našim krajanům v celé ČR vše nejlepší, hodně elánu a životních úspěchů, co nejvíce zdraví a hodně dobrých lidí kolem Vás do nového roku 2004 přeje regionální výbor SČVP moravsko-slezského regionu. Mnohogaň ljeta, přátelé!

Václav Dubec a Dr. Vladimír Samec

Polští přátelé z Volyně vzpomínají na Čechy z Volyně.

Za druhé světové války a v době okupace Volyně v letech 1939 až 1947 došlo na Volyni k velmi tragickým událostem, při kterých zahynulo mnoho tisíc Poláků, Židů, Ukrajinců a také více než 300 volyňských Čechů.

Poláci z Volyně, kteří se přestěhovali do různých polských regionů, uctili v roce 2003 již 60. výročí těchto událostí.

Polský časopis „Na Rubiezy“, který vychází ve Vratislavi, uveřejnil řadu článků z těchto smutečních oslav. Mimo jiné z Gdaňského kostela svatě Brigidy, kde místní kněz Henryk Jankowski sloužil mši svatou, při níž tamní předseda Organizace přesídlenců Wladyslaw Galek přečetl vzpomínku - mimo jiné také na adresu volyňských Čechů - v tomto znění:

„Vzpomínám Vás, volyňští Češi, kteří jste poskytovali pomoc polským občanům v nejtěžších pro ně dobách, chránili jejich životy a často jste za to zaplatili vlastním životem. Dobrý Ježíši a náš Pane, dej jim věčné odpočinutí!“

I z naší strany patří všem přátelům naše vzpomínka.

Jaroslav Mec, Praha

NAŠI JUBILANTI...

Region Cheb

Jubilanti našeho regionu v 1. čtvrtletí 2004:

2. 2. Evženie Blahoutová z Volkova, bytem Cheb - 80 let. 15. 2. Štěpán Doleček z Vrby, bytem Frant. Lázně - 75 let. 24. 2. Wanda Polzová z Křemence, bytem Podb. Rohozec - 65 let. 28. 2. Antonie Stolariková z Počajeva, bytem Fr. Lázně - 84 let. 10. 3. Evženie Jasenčuková ze Smolárny, bytem Sítiny - 75 let. 21. 3. Emílie Pecová z Lucka, bytem Mar. Lázně - 82 let.

Štěstí, zdraví, dlouhá léta jménem volyňských krajanů přejí

Ludmila Mácová a Libuše Pancířová

Region Olomouc

V našem regionu se dožívají významného životního jubilea v prvním pololetí 2004 tito naši členové:

Albrechtová Danuše, 20. 1. 1939 Prostějov, bytem Hněvotín č. 8 - 65 let. Bouzková Emilie, 25. 5. 1929, Moldava 1, bytem Grygov - 75 let. Březina Miroslav, 10. 4. 1929 Topolany, bytem Hněvotín - 75 let. Cibulka Mikuláš, 4. 5. 1929 Bítkov, bytem Kroměříž - 75 let. Knop Stanislav, 10. 1. 1929 Kurdybář, bytem Olomouc - 75 let. Kočí Vlastimil, 21. 2. 1939 Moskovština, bytem Hněvotín - 65 let. Macoun Josef, 5. 1. 1934 Moldava 1, bytem Hněvotín - 70 let. Procházková Emilie, 26. 5. 1944 Moldava 1, bytem Hněvotín - 60 let. Novak Václav, 18. 3. 1949 Poslucho, bytem Olomouc, Václavikova - 55 let. Nováková Marie, 7. 6. 1954 Přerov, bytem Olomouc, Václavikova - 50 let. Rejzková Miluše, 3. 4. 1939 Přerov, bytem Přerov - 65 let.

Všem našim jubilantům přejí mnoho úspěchu, spokojenosti, radosti a hodně pevného zdraví do dalších let

Za olomoucký region Vladimír Tengler

Region Karlovy Vary

V prvním pololetí oslaví svá významná jubilea: Černá Diana z Polonného, byt. Chodov u K. V. - 28. 4. - 60 let. Domanská Bož. z Volkova, byt. Ostrov n. O. - 22. 3 - 83 let. Dvořáková Mílada z Moštěnice, byt. K. Vary - 20. 6. - 80 let. Klika Alois, Kalenskoje, byt. K. Vary, 16. 1. - 86 let. Korolová Alex. z Mukačevo, byt. K. Vary, 6. 5. - 80 let. Košťálová Sláva z Lipiny, byt. K. Vary, 8. 4. - 82 let. Matláková Vlasta z Děd. Hory, byt. K. Vary, 24. 4. - 80 let. Randa Mir., Vel. Osek (ČR) byt. K. Vary, 8. 1. - 75 let. Romanová Sláva z Kurdybáně, byt. Ostrov n. O. 14. 5. - 81 let. Suchý Vlad. z Děmidovky, byt. K. Vary, 4. 5. - 75 let. Šereťuk Mikuláš z Kvasilova, byt. K. Vary, 16. 4. - 88 let. Topinková Anna z M. Zub., byt. K. Vary, 5. 2. - 75 let Tvrdý Jos. z Hrušvice, byt. Ostrov n. O. 12. 4. - 75 let. Vondráčková Lidie z M. Zub. byt. Oloví - Hory, 1. 1. - 65 let. Všem jubilantům do dalších let hodně štěstí a zdraví přeje Helena Horáková, ved. reg.

Region Žatec

Jubilanti, kteří se dopřívají v 1. čtvrtletí: Vladimír Pilař, 1. 1. - 75 let - Rvenice. Vladimír Valenta, 1. 1. 75 let - Podbořany. Helena Koppová, 3. 1. - 75 let, Sižem. Olga Rajmová, 6. 1. 80 let, Louny. Olga Berková, 7. 1. - 80 let, Žatec. Josef Carboch, 9. 1. - 80 let, Louny. Táňa Zavřelová, 18. 1. - 85 let, Žatec. Marie Pelantová, 19. 1. - 85 let, Malá Černoc. Melanie Šebková, 22. 1. - 65 let, Louny. Ludmila Kliglová, 23. 1. - 80 let, Žatec. Evženie Michalčíková, 30. 1. - 75 let, Žatec. Josef Lešák, 10. 2. - 70 let, Louny. Marie Ryšavá, 12. 2. - 75 let, Žatec. Antonín Lněničků, 14. 2. - 75 let, Nepomyšl. Miroslav Bernát, 15. 2. - 80 let, Volevčice. Marie Šourková, 20. 2. - 80 let, Louny. Jiřina Pešková, 22. 2. - 70 let, Žatec. Irena Hanušová, 25. 2. - 75 let, Žatec. Ludmila Benešová, 25. 2. - 80 let, Žatec. Ludmila

Majkráková, 28. 2. - 80 let, Frýdek-Místek.
Helena Harváňková, 6. 3. - 75 let, Podbořany.
Emilie Šimsová, 10. 3. - 80 let, Chrástáň-
Praha. Evženka Jankovcová, 13. 3. - 70 let,
Žatec. Božena Řehořová, 13. 3. - 70 let, Žatec.
Antonie Macáková, 14. 3. - 90 let, Podbořany.
Vladimír Horák, 24. 3. - 80 let, Strojetic.

Všem jubilantům k jejich narozeninám mnoho
zdraví, štěstí a dlouhá spokojená další léta přeje
za region *Kamila Ondrová*

Region Frýdlant

Seznam jubilantů, kteří se dožívají svých
významných výročí v 1. čtvrtletí 2004:

60 let - 13. 3. Jelínek Miroslav z Michajlovky,
byt. Frýdlant v Čechách, 9. 3. Řihová Eugenie
z Peratýna, byt. Frýdlant v Čechách, 18. 1.
Pospíchalová Růžena z Novosilek, byt.
Raspenava a 20. 1. Veselá Stanislava z Bludova,
byt. Předlánc.

72 let - 22. 2. Čurdová Nina z Alexandrovky,
byt. Raspenava.

74 let - 2. 2. Hausmannová Irena z Volkova, byt.
Frýdlant v Č., 2. 1. Horáková Antonie ze
Sergejevky, byt. Frýdlant v Č., 4. 1. Stříbrný
Vladimír z Volkova, byt. Dolní Rašnice.

75 let - 10. 2. Novotný Vladimír z Volkova, byt.
Frýdlant v Č., 31. 1. Veselá Evženka z Pod-
vysoké, byt. Raspenava.

80 let - 1. 1. Blimlová Marie z Ozeran, byt.
Vratislavice.

82 let - 27. 1. Lišková Anna z Novosilek, byt.
Krásný Les.

Do dalších let hodně zdraví a životní pohody
přeje za region Frýdlant v Č. *Ludmila Milická*

Region Litoměřice

V 1. čtvrtletí roku 2004 mají svá významná
životní jubilea tyto naši členové:

55 let - 14. 3. Černý Vladimír z Malé
Zubovštiny, byt. Stráž p. R.

70 let - 7. 1. Iránek Vladimír z Malého
Omelánku, byt. Polepy a 28. 1. Zemanová
Miloslava z Olšanky, byt. Litoměřice.

75 let - 2. 2. Šimková Irena z Rovna, byt.
Litoměřice, 25. 2. Melničáková Pavla z Volko-
vyje, byt. Dobkovic (Jobkovic?), 4. 3.
Moravec Václav ze Zavidova, byt. Jenčice a 4.
3. Černá Anna z Michalovky, byt. Litvinov.

80 let - 14. 1. Jersáková Eugenie z Dubna, byt.
Litoměřice a 15. 3. Riedlová Marie z Bo-
canovky, byt. Litoměřice.

81 let - 22. 1. Votruba Josef z Mirohoště, byt.
Lovosice, 10. 2. Suchopárová Věra ze
Straklova, byt. Roudnice, 21. 3. Vokráčková
Anna z Mirohoště, byt. Soběnice a 30. 3.
Veltrusková Božena z Kupičova, byt. Přeštice.

83 let - 21. 1. Brabenec Josef, byt. Milešov.

86 let - 1. 1. Zajičková Slávena z Mírotína, byt.
Lovosice a 16. 2. Smetanová Miluše z Hon-
čárky, byt. Encovany.

87 let - 18. 2. Ing. Kozák Vladislav z Teremna,
byt. Švédsko.

88 let - 16. 2. Vaisová Antonie z Moštěnic, byt.
Litoměřice a 29. 2. Somol Dimitrij z Buldičeva,
byt. Ústí n. L.

Všem jubilantům přejeme optimismus,
spokojenost a hlavně zdraví do dalších let.

Za výbor regionu *ved. regionu Kozák*

Moravskoslezský region

Region blahopřeje všem svým členům, kteří
v tomto roce oslaví své kulaté či půlkulaté
životní jubileum. Jsou to:

Bolfová Vlasta, 6. 11. - 70 let, nar. v Krupě
Hranicích, byt. v Butovicích Barochová
Vlasta, 2. 11. - 70 let, nar. v Moskovštině,

byt. v Suchdole n. O. Brezovská Nonna - 8. 4. -
55 let, nar. v Hlinsku, bytem v Krnově. Cábová
Irena - 3. 4. - 65 let, nar. Chomout, byt. Kunín.
Dodková Naděžda, 22. 3. - 60 let, nar. v Hlinsku,
byt. Třemešná. Dubec Václav, 14. 11. - 75 let,
nar. Ládvka, byt. Suchdol n. O. Fialová Vlasta,
14. 5. - 65 let, nar. Bojarka, byt. Haviřov. Holá
Jaroslava, 13. 6. - 65 let, nar. Ládvka, byt.
Suchdol n. O. Helbichová Anna, 5. 7. - 97 let,
nar. Dembrovka, byt. Jindřichov. Honková
Eleonora, 17. 7. - 60 let, nar. Mstěšín, byt.
Suchdol n. O. Jeřábek Vladimír, 13. 2. - 70 let,
nar. Zborov, byt. Kunín. Knob Vladimír, 5. 3. -
65 let, nar. Ulbárov, byt. Fulnek. Košťál Josef,
18. 4. - 75 let, nar. Lipiny, byt. Otrokovice.

Kubelková Olga, 27. 7. - 75 let, nar. Rovno, byt.
Nový Jičín. Kysilková Helena, 7. 9. - 75 let, nar.
Novosilky, byt. M. Albrechtice. Krejčí Emilie,
28. 10. - 85 let, nar. Moldava, byt. Opava.

Kozáková Marie, 3. 9. - 75 let, nar. Ulbárov, byt.
Svatoňovice. Kočina Josef, 1. 5. - 85 let, nar.
Hrušovice, byt. Nový Jičín. JUDr. Křivský Jiří,
16. 8., byt. Opava. Lancinger Josef, 5. 5. - 80 let,
nar. Zdobunov, byt. Poruba. Ledvina Josef, 25.
6. - 85 let, nar. Krupa Hranice, byt. Bartošovice.

Lujková Břetislava, 1. 4. - 75 let, nar. Moldava,
byt. Olomouc-Nemilany. Lhoták Josef, 8. 2. - 65
let, nar. Zborov, byt. Koprivnice. Mareš
Vladislav, 8. 6. - 70 let, nar. Mstěšín, byt.
Studénka. Marešová Marie, 26. 3. - 65 let, byt.
Studénka. Mezenský Rostislav, 27. 1. - 70 let,
nar. Moskva, byt. Hor. Benešov. Moravec
Jaroslav, 11., 11. - 70 let, nar. Zborov, byt.
Fulnek. Macek Václav, 28. 1. - 75 let, nar.
Hlinsku, byt. Studénka. Najmon Vladimír, 1. 5. -
80 let, nar. Ulbárov, byt. Suchdol n. O. Porubová
Miroslava, 15. 5. - 65 let, nar. Mstěšín, byt.
Nový Jičín. Rožášová Irena, 8. 11. - 80 let, nar.
Rovno, byt. Opava. Ševčíková Emilie, 31. 5. -
75 let, nar. Mstěšín, byt. Karl. Vary. Šimsa
Václav, 28. 1. - 70 let, nar. Špakov, byt.
Studénka. Šindelář Josef, 7. 12. - 85 let, nar.
Jánovka, byt. Hl. Životice. Šrek Josef, 9. 6. - 65
let, nar. Pokosy, byt. Fulnek. Štefková Božena,
3. 4. - 45 let, nar. Hlinsku, byt. Poruba. Tejčková
Marie, 10. 8. - 60 let, nar. Ulbárov, byt. Krnov.

Zajiček Emil, 5. 5. - 75 let, nar. Špakov, byt.
Jistebník. Zajičková Drahomíra, 8. 6. - 65 let,
nar. Mstěšín, byt. Haviřov. Vegrachtová
Michaela, 18. 11. - 55 let, nar. Přerov, byt.
Bystřice p. H. Vyhliďal Václav, 14. 9. - 55 let,
byt. Jindřichov. Vyhliďalová Anna, 19. 4. - 55
let, byt. Jindřichov.

Všem jubilantům přejeme vše nejlepší, hlavně
pevné zdraví a hodně životních úspěchů. Za
regionální výbor *Dr. Vladimír Samec - předseda*

a Václav Dubec - tajemník

Region Teplice

V letošním roce se dožívají významného jubilea
tito naši členové:

Vladimír Dederá, 1. 1. - 75 let. Irena Mašková,
1. 1. - 70 let. Vladimír Valčuk, 19. 2. - 65 let.
Anna Kalivodová, 28. 3. - 90 let. Michal
Ilčenko, 16. 4. - 75 let. Libuše Ludvíková, 8. 9. -
80 let. Jiří Jahoda, 16. 9. - 70 let. Ing. Václav
Horaček, 6. 11. - 80 let. Anna Hertizová
(Herlitizová?), 6. 11. - 75 let. Emilie Gavlíková,
21. 11. - 75 let. Všem jubilantům za region
blahopřeje *V. Bižovský*

Mariánské Lázně

V prvním čtvrtletí se dožívají životního jubilea
tito naši členové:

Fričová Marie, 14. 1. 1939 Velké Hleďsebe,
Hrušovice. Roubalová Olga, 1. 1. 1939, Tachov,

Olšanka. Bydžovský Josef, 12. 3. 1929, Plzeň,
Olšanka. Kolec Alexandr, 25. 3. 59, D. Žandov,
Újezdce. Struček Rostislav, 27. 3. 1934, Tachov,
Antonovka. Tengelrová Emilie, 13. 3. 1929,
Mlíkov, Podlísky. Mgr. Haulz Josef, 11. 3.
1959, M- Lázně, Olšanka. Fúrbanová Anna, 19.
3. 1934, K. Lázně, Buderáží.

Za region blahopřeje *J. Juha*
Všem jubilantům blahopřeje i redakce
Zpravodaje

NAŠE ŘADY OPUSTILI ...

Dne 26. 12. 2003 náhle zemřela v Berlíně ve
věku 88 let pí. Eugenie Jandurová, roz.
Tomášová v Sofievce na Volyni.

Se zesnulou jsme se rozloučili 7. ledna ve
strašnickém krematoriu.

Jméнем pozůstalých děkuje Jarmila Šťastná-
Jandurová

Region Karlovy Vary

Dne 20. 8. 2003 zemřel ve stáří 87 let náš krajan
Sedláček Dimitrij z Chersonu, bytem v Ostrove
n. O. Budiž mu země lehká!

Za region H. Horáková, ved. regionu

Region Uničov

Všem přátelům a známým oznamujeme, že v
prosinci 2003 zemřeli: Václav Šarže z Uničova
a Mikuláš Volák z Přerova, oba ve věku 70 let.
Pocházeli z Volyně.

Za region projevuje účast Josef Volák

Trnov

V úterý dne 6. 1. 2004 zemřela pí Růžena Pavlí-
nová-Moravcová, z Hrušovice ve věku nedoží-
tých 88 let. Zprávu podává dcera Ludmila
s rodinou

Moravskoslezský region

Oznamujeme naší krajské veřejnosti, že dne
5. ledna 2004 zemřela ve věku nedožitých 93 let
naše krajanka a dlouholetá členka pi Růžena
Polášková rodem z Hubína, nyní Suchdol n. O.
Regionální výbor SČVP tímto vyjadřuje
požůstalým svou upřímnou soustrast. Čest její
pamatce!

Region Frýdlant v Č.

Dne 4. 8. 2003 zemřel ve věku 69 let krajan
Evžen Novotný z Volkova, bytem v Jindřichovi-
cích p. Smrkem.

Dne 21. 11. 2003 nás náhle opustila v pozeňna-
ném věku 85 let krajan Růžena Novotná
z Volkova, bytem v Č. Budějovicích.

Upřímnou soustrast požůstalým projevují
krajané regionu.

Všem požůstalým projevuje upřímnou účast i
redakce Zpravodaje.

DARY došlé na konto SDRUŽENÍ

Končická Emanuela - 200 Kč.

Isabela Miska, Argentina - 400 Kč. Dar předal
Luděk Kaluža.

Region Praha: D. S. Praha, 200 Kč.

Region Žatec: V čísle 8 nebylo uvedeno jméno
dárcce 100 Kč. Jméno dárcce je Tamara Brodillová
z Prahy. Vlastislava Krasková, Most - 200 Kč.

Dárcům ze srdce děkujeme!

Z mnoha regionů i od některých krajanů jsme
dostali blahopřání k Vánocům i k Novému
roku. Všem, kteří nám přáli, touto cestou
chceme poděkovat. Těší nás, že uznáváte naši
snahu dělat Zpravodaj tak, aby se Vám, jeho
čtenářům, líbil a vynasnažíme se o to i nadále.
Vaše redaktorka a CVSČVP

Důležité upozornění! Jelikož se množí dotazy dárců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje.

Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. **Číslo konta:** 000000-1937591369/0800, ČS spořitelna a.s. - Rytičská 29, Praha 1. **Dary můžete poslat i na adresu hospodářky Sdružení:** Marie Nečasová, Svidnická 509, 181 00 Praha 8, tel.: 233 550 070. Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejnění darů - dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!! **Krajané! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktorky! Díky za pochopení.** Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: **Antonie Kramná, ul. Černého 513/5, 182 00 Praha 8,**

Tiráž: Zpravodaj vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají jejich autoři. Vychází jako občasník. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová, Slapská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povoleno Česká pošta, s.p. odštěpným závodem Praha č.j.nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo: 20. 1. 2004